

Хіба што ў абутковай справе *зацяжка* сама сябе спраўджвае. Бо гэтак за-
вешча дзея нацягваньня і замацаваньня матэрыялу на калодцы. Тут пась-
пешлівасьць зусім недарэчы.

Затое які рытм, якую хуткасьць вястэе млявае, заповоленае слова, калі
назвае падзеньне парашутыста пры *зацяжным* скачку. Уяўляеце?

Зацяжка, бывае, надараецца і ў лёце паміж зямлёй і небам.

А што ўжо казаць пра нашае заповоленае беларускае жыцьцё, у якім, зда-
ецца, зусім спынілася *цяга*. Аднак дарма мы пра сябе гэтак мяркуем. Быццам
ня лёсы *цягнем* на плячо, а суцэльныя *цягучыя зацяжкі*. Ого, які нораў
выяўляе ў нацыі яе пераклятасьць — *зацяжка*! Якая даўкая *зацяжка* тыту-
нём! Як шыпяць па-гадзючы, лямантуюць і скрыўджана вырачана жалыцца
кабеты ў слынных на ўвесь сьвет чэргах ды аўтобусах-тралейбусах. Век бы не
падумаў: *зацяжкі* на калготах ды панчохах здатныя разварушыць нашых
невідучых мужчынаў. Тых зграбных ножаў, усхваленых Барадуліным,
прыкмеціць няма часу, няма й моцы. Затое як заверашчыць каторая малад-
зіца! Гэтае ўражаньне, што жаночы віскат ад *зацяжкі* толькі й нагадвае
нашым зьніжакавелым мужчынам, што яшчэ ёсьць тут, у Беларусі, і другая
палова чалавечтва — жанчыны, што вечна мрояць пра каханьне і вечна хо-
чуць прыгожа апрацаваць, не баючыся *зацяжак* ні на калготах, ні ў жаданым
лёсе-шчасьці.

Званіца

Сяржук Сокалаў-Воюш

Званіцы — архітэктурныя дамінанты колішніх беларускіх мястэчак і вё-
сак. Сваёй вышынёй іх не маглі перавысіць ні коміны кацельняў — дамінан-
таў савецкага краявіду, ні — тым больш — помнікі правадыру, ні курганы
славы. Сустрэкаліся, напярэду, коміны і вышэйшыя ад званіцаў, але нават
самы зацяты бязбожнік наўрад ці мог бясконца глядзець на іх, калі недзе
побач вабіла й песьціла вока незвычайная вежа, зь якой некалі чуўся мэля-
дзінны звон.

Відаць, *званіцы* адрывалі эпахальныя бальшавіцкія думкі ад матэрыяль-
нага і нагадвалі пра Бога. Таму бальшавікі высылалі ці вынішчалі *званароў*,
разбуралі *званіцы*. Замест іх яны ўвялі пралетарскія „*званіцы*“ ў выглядзе
папярэчнай бэлькі, на якую быў навізаны кавалак чыгуначнай рэйкі, — дэ-
таль БССРайскай эстэтыкі.

Слова *званіца* паходзіць ад слова *звон*, праславянскага, а паводле некато-
рых дасьледнікаў нават індаэўрапейскага слова.

Слоўнік Станкевіча падае форму *званьніца* (празь мяккае падвой-
нае -н-), а слоўнік Некрашэвіча і Байкова піша, як і мы цяпер, — *званіца*.

Глядзіць са сваёй *званіцы* — кажам мы, калі чалавек ацэньвае нешта
аднабакова, са свайго пункту гледжаньня, са сваім разуменьнем. Між тым, у
гэтым выразе схаванае тое адмоўнае, якое магло б стаць для нашага народу
дадатным, калі б мы сябе і сьвет навучыліся бачыць са сваёй *Беларускай*
Званіцы...